

פרק שלישי אין צדין

דפים כ"ג-כ"ד

מלאכת צידה ביום טוב

כבר נתבאר, שכל המלאכות שיש בהן צורך אכילה, מותר לעשותן ביום טוב, שנאמר, "אֶךְ אֶשֶׁר יֵאָכֵל לְכֹל נֶפֶשׁ הוּא לְבָדוּ יַעֲשֶׂה לָכֶם" (שמות י"ב ט"ז), ובכלל זה שחיטה אפיה ובישול.

יוצא מכלל זה צידת בעלי חיים, שלא הותר לעשותה ביום טוב.

והסיבה לכך, כי לא הותר לעשות מלאכות ביום טוב, אלא דברים שאם יעשה ערב יום טוב, לא יהיו טובים ביום טוב, כמו אם יעשה ביום טוב עצמו, כגון שחיטה ואפיה ובישול, שאם ישחט מערב יום טוב, יתחמם הבשר ויסריח, וכן אם יאפה או יבשל מערב יום טוב, יפיג טעם הפת והתבשיל, אבל צידה, אפשר לצוד מבעוד יום, ויניחנו במצודתו עד מחר, ולכן אין צדים ביום טוב, אפילו לצורך אכילת יום טוב^א.

מלאכת צידה

כבר נתבאר שמלאכת צידה אסורה לא רק בשבת אלא גם ביום טוב. והצידה היא תפיסת בעל חי משוחרר, והכנסתו למקום שבו הוא נחשב כתפוס ומשתמר ביד האדם. ויש בזה חילוק בין בעלי החיים השונים.

א. צידת דגים.

- הכנסת דגים לברכת דגים, אינה נחשבת צידה, כי הם נשמטים שם לחורים ולסדקים ואינם כבידו של האדם.

^א כן פירש רש"י. ולא נהירא ... דאין לחלק באוכל נפש בין אפשר לעשותו מערב יום טוב, לאי אפשר, אלא דוקא במכשירין יש חלוק. לכך נראה לי כפירוש רבינו נתנאל מקינו"ן, שפירש לעיל [בדף ג'], משום דדמי לקצירה. [תוס'].